



Debesuota, dieną 85°, naktį 60.
Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:29

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Birželio-June 24 d., 1971 m.

Kaina 15c

148

BRITAI BAIŲ DERYBAS SU EUROPOS RINKA

"SUN-TIMES" TĖSIA VIETNAMO KARO DOKUMENTŲ SPAUSDINIMĄ

WASHINGTONAS. — Slaptus dokumentus apie Vietnamo karo eigą skelbė "New York Times", "The Washington Post", "Boston Globe", o vakar slaptą vyriausybės susirašinėjamą paskelbė "Chicago Sun-Times". Iš tų susirašinėjamų matosi, kad prezidentas Kennedy smulkiai žinojo ir buvo įveltas į Pietų Vietnamo prezidento Ngo Diem nuvertimą 1963 metais. Kiek vėliau Diem ir jo brolis, policijos viršininkas, buvo pietų vietnamiečių nužudyti. Valstybės departamentas, "Sun Times" paskelbtomis žiniomis, oficialiai rekomendavo Diem pašalinimą, jei jis pradėtų derėtis su šiaurės Vietnamo vyriausybe.

Čikagos laikraštis nepasako, iš kur jis gavo dokumentą, tik praneša, kad Roger Hilsman rašytas pranešimas gautas iš to paties slaptosios raportų, kurį pradėjo spausdinti "New York Times". Teismui uždraudus NYT tolimesnį dokumentų spausdinimą, jie tęsia kiti laikraščiai.

Hilsmanas, valstybės departamento sekretorius 1963 metais, rašė savo pareiškime, kad Amerikos vyriausybė turėtų padarinti generolus surengti perversmą ir nuvertinti Vietnamo prezidentą Diem.

AP agentūra ištraukė iš praities archyvų kitą Amerikoje daug ginčų sukėlusį įvykį. Prezidentui Trumanui susipykus Korėjos karo metu su generolu Douglas McArthur, tas pats "New York Times" paskelbė slaptą raportą apie vyriausybės narių susitikimą Wake saloje, 1950 metais. Tuose straipsniuose apie pasitarimus buvo parodyta, jog McArthuras galvojo, kad Kinija nesikiš į Korėjos konfliktą, o jei įsikištų, amerikiečiai juos "iškerštų". Gen. McArthuras pažadėjęs prezidentui Trumanui laimėti Korėjos karą iki 1950 metų Padėkos dienos. Idomu, kad tuos dokumentus NYT paskelbė, tuometinis jaunas senatorius iš Kalifornijos Richard Nixon piktai puolė Trumano vyriausybę, kad ji slepia, kaip visuomenei idomius dokumentus dėl politinių priežasčių. Tie dokumentai, esą slapti ne todėl, kad jie turėtų įtakos į valstybės saugumą, bet todėl, kad jie gali pakenkti Trumano vyriausybei, kalbėjo sen. Nixonas 1950 metais. Jis reikalavo, kad vyriausybė paskelbtų pilną raportą, kurį pradėjo spausdinti tuo metu New York Times, pralinksus kelioms dienoms po MacArthur'o pašalinimo iš Korėjos karo vadovo vietos.

Tuomet paskelbti dokumentai buvo nenaudingi generolui MacArthurui ir sen. Nixonas reikalavo paskelbti visą karo istorijos medžiagą. Dabar padėtis pasikeitė ir prezidentas Nixonas per teismus stabdo spaudą nuo vyriausybės nemalonių dokumentų skelbimo.

P. Korėja žada išvežti kareivius

SAIGONAS. — Pietų Korėjos vyriausybė pranešė P. Vietnamo vyriausybei, kad Korėja planuoja per ateinančius 18 mėnesių išvežti visus savo 50,000 kareivių. Šiais metais bus išvežta 15,000, o kiti palaipsniui vėliau.

Saigono vyriausybė korėjiečių atitraukimas yra nemažas smūgis, nes Korėjos divizijos Vietname užėmė atsakingą fronto dalį centriniam Vietname. Komunistai korėjiečių bijo daugiau, negu amerikiečių kariuomenės.

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Kinijos premjeras Chou En Laj pareiškė, kad jį aplankiusiems amerikiečiams žurnalistams, kad Amerika turi atitraukti savo gynybos skydą, įrengtą apie Formozos salą, tada bus galima užmegzti diplomatinis santykius tarp Kinijos ir Amerikos. Taiwang galima taikiu būdu prijungti prie Kinijos ir niekas neskriaustų jo gyventojų, pareiškė Chou.

MASKVA. — Trys sovietų kosmonautai erdvės stotyje parodė Maskvos televizijai savo auginamus kopūstus, kurie gerai sudugo besvorėje erdvėje. "Tass" sako, kad ateityje ilgose erdvės kelionėse kosmonautai galės auginti dideliuose erdvėlaivuose sau maistą.

FILICUDI. — Italijos vyriausybė nutarė patenkinti Filicudi salos gyventojus, kurie protestavo, kad į tą salą buvo perkelti 15 mafijos vadų. Jie bus išgabenti į kitą mažą salą — Asinara, prie Sardinijos.

MIAMI. — Floridos teismas atidavė 13 mėnesių mero gaite Lenore porai, kuri buvo ją adoptavusi. Jie paėmė kūdikį, kai jis buvo 30 dienų amžiaus. Vėliau tikroji motina sugalvojo mergaitę atsiimti, tačiau teismas jai nebeleidžia to padaryti. Motina žada apeliuoti į aukštesnį teismą.

Per metus žydų šalpai - 23 milijonai

NEW YORKAS. — Jungtinis žydų šalpos komitetas, panašiai, kaip Amerikos lietuvių Balfas, renka Amerikoje aukas ir šelpia į sunkumų patekusių žydus visame pasaulyje. Ši žydų organizacija paskelbė, kad pernai ji surinko ir išdalino 300,000-ty žydų 25-kios šalys net 23 milijonų dolerių.

Apie 90% visų lėšų gavo Izraelio, Europos ir musulmonų kraštų žydai. Net 38% visų išlaidų buvo Izraelyje, kur komitetas rūpinasi sergančiais, senais, invalidais. Stambios sumos išleistos įvairių profesijų ir amatų darbuotojų paruošimui Izraelyje. Europoje komitetas sušėlė 164,000 vargan patekusių žydus rūpinantis pabėgėliais, jų priėmimu ir pervežimu. Prancūzijoje žydų skaičius išaugo iki 550,000, kada po karo buvo tik 175,000. Daug žydų į Prancūziją atvyko iš šiaurinės Afrikos šalių. Jiems irgi daug reikėjo padėti.

menės. Korėjos dalinių išvežimas paleičia ir Ameriką, kuri per metus išleidžia apie 150 mil. dol. korėjiečių ekspedicinės kariuomenės išlaikymui ir apginklavimui.



Policijos viršininku suvažiavime dalyvavo ir vyriausieji vyriausybės teisingumo departamento vadai. Iš kairės valstybės prokuroras John Mitchell, prezidentas Nixonas ir FBI direktorius Edgar Hoover.

SENATAS NUSTATĖ PREZIDENTUI LAIKĄ KARIUOMENEI ATITRAUKTI

WASHINGTONAS. — Senatas antradienį priėmė karinės tarnybos įstatymo papildymą, pasiūlytą demokratų vado senate Mike Mansfieldo. Papildymas reikalauja išvežti iš Vietnamo visas Amerikos karines jėgas per devynis mėnesius, su sąlyga, jei komunistai paleis amerikiečius karo belaisvius. Už šį pasiūlymą balsavo 57 senatoriai, o prieš jį — 42. Ši "Mansfieldo Amendmėnta" dar turės priimti Atstovų Rūmai, kur jis gali sutikti kliūčių.

Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ziegleris pareiškė, kad Mansfieldo papildymas nėra įstatymas ir prezidentas gali toliau testuoti savo dabartinę liniją. Papildymas tik pasako, kad 57 senatoriai galvoja, tačiau nėra viso kongreso nuomonė.

Vis vien, šis senato priimtas papildymas rodo, kad Vietnamo karo priešininkų jėgos senate per vieną savaitę smarkiai padidėjo. Praėjusią savaitę senatas atmetė McGoverno-Hatfieldo papildymą, kuriame buvo reikalaujama išvežti kariuomenę iki šių metų pabaigos. Net 11 senatorių, kurie balsavo prieš McGoverno pasiūlymą, šį kartą balsavo už Mansfieldo pasiūlymą. Aiškinama, kad McGoverno projekte buvo siūloma nutraukti vyriausybės lėšas po šešių mėnesių. Su tuo nesutiko daug senatorių. Mansfieldo pasiūlyme apie lėšas nekalbama, be to, jis įjungia ir savo projektą belaisvių paleidimą.

Belaisvių klausimas yra gan skaudus. Hanojus atmetė visus prašymus ir net nedavė Amerikai pilno visų belaisvių sąrašo. Nors sakoma, kad belaisvių Hanojus turi 1,600, jų gali būti daug mažiau, nes į tą sąrašą Amerika įtraukia ir visus dingusius be žinios lakūnus, kurių tarpe gali būti daug užmuštų. Daug šeimų Amerikoje neturi tikrų žinių ar jų vyrai ir tėvai yra gyvi ir laikomi nelaisvėje ar jie jau negyvi, žuvę kovos lauke.

Prezidento Nixono planas reikalavo atitraukti Amerikos jėgas iš Vietnamo tik tada, kai Saigono karinės jėgos tiek stiprės, kad galės vienos pačios gintis nuo komunizmo. Senatas, ypač po visų slaptų Vietnamo karo dokumentų paskelbimo, nustatė prezidentui laiko ribą — išvežti kareivius per 9 mėnesius nuo to įstatymo įsigaliojimo, su sąlyga, jei Hanojus paleis belaisvius. Komunistai tvirtina, kad jie pradės kalbėti apie belaisvių paleidimą tuoj, kai Amerika paskelbs pasitraukimo datą. Komunistai giriąsi, kad jie

Žydai nesidžiaugia Amerikos parama

ST. LOUIS. — Nors pašaliečiams galėtų atrodyti, kad Amerikos vyriausybė labai remia žydus ir Izraelį, patiems žydams atrodo kitaip. Rabinas Richard Hirsch pareiškė reformuotos žydų bažnyčios suvažiavime, kad žydų įtaka Amerikoje esanti labai menka. Jis pats turėjęs daug susitikimų su valstybės departamento pareigūnais ir iš jų visada gaudavęs panašius atsakymus.

Kalbant apie žydus Sovietų Sąjungoje ir paramą jiems, valstybės departamentas visada pabrėžia, kad sovietų žydai yra sovietų vidaus reikalas. Maskva ir Washingtono pastangas žydams padėti visada pažiūri kaip į šalto karo atgaivimą. Valstybės departamentas Amerikos žydams pataria kreiptis į kitas vyriausybes, kurios palaikydamos su Maskva gerus santykius.

Rabinas Hirsch pareiškė, kad valst. dep. kartą pasiūlęs jam kreiptis dėl sovietų žydų į Popiežių. Dar kitu atveju, po karo to ginčo, vienas departamento pareigūnas pasakė: "Rabbi, jau laikas jums žydams suprasti, kad Amerikos vyriausybė nėra tarptautinės žydijos gynybos agentūra".

Kongreso nariai mieliai balsuoja už žydų siūlomą rezoluciją, nes jos mažai reikią, jei jų neseka vyriausybės veiksmai, pasakė rabinas Hirsch.



Gynybos sekretoriaus pavaduotojas David Packard kongreso apklaušinėjimuose nepritarė sumanymui skolinti privatiai Lockheed bendrovei pinigų, nes toks precedentas ateityje gali būti pavojingas, kai ir kitos bankrutuojančios biznio įmonės ims prašyti vyriausybės paramos.

BRITANIJA SUSITARĖ DEL SĄLYGŲ ISTOTI Į BENDRAJĄ EUROPOS RINKĄ

LIUKSEMBURGAS. — "Tai istorinė diena Europai" — pasakė Britanijos pagrindinis derybų su Europos rinka vykdytojas Geoffrey Rippon, gerdamas šampaną su Prancūzijos užsienio reikalų ministru Schumanu. Po ilgų ir sunkių derybų pagaliau buvo susitarta dėl sąlygų, kurias Britanija turės įvykdyti, įstodama į Bendrąją Europos Rinką. Trečiadienio posėdžiai trukdo visą naktį iki 5 val. ryto. Susitarta dėl britų svoro sterlingų padėties pasaulyje, dėl britų piniginių įnašų į rinkos kasą, dėl žūklės teisių ir dėl Naujosios Zelandijos eksporto į Britaniją. Dabar Britanijos parlamentui belieka susitarimą ir britų įstojimą į rinką ratifikuoti.

Atšalo sovietų - britų santykiai

LONDONAS. — Sovietų Sąjunga įsakė dviem britų diplomatom, pirmajam ambasados patarėjui Martin Nicholson ir antrajam patarėjui Patrick Jackson per dvi savaites išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos. Londone tą pačią dieną užsienio reikalų ministerija paskelbė, kad du sovietų diplomatai buvo išaiškinti, kaip žvalgybos agentai ir paprašyti išvykti. Tai pirmasis sovietų ambasados patarėjas Lev Šerstanėv ir trečiasis patarėjas Valery Chusovitina.

Londone neabejojama, kad santykių pablogėjimas atsirado dėl sovietų mokslininko, aukšto erdvės tyrimų pareigūno Anatolijaus Fedosejevo pabėgimo į Britaniją. Sovietų ambasada pareikalavus susitikti su Fedosejevu, britų ministerija, pasikalbėjusi su juo, pranešė sovietų ambasadai, kad Fedosejevas nenorįs susitikti su jokia ambasados tarnautoju.

Nuolatinis britų užsienio reikalų ministerijos sekretorius Sir Denis Greenhill atvyko į Maskvą seniau numatytiems pasitarimams dėl Europos įtemptų sumažinimo. Maskvoje jis buvo šaltokai sutiktas dėl Fedosejevo pabėgimo.

Šelpiamieji turės New Yorke dirbti

NEW YORKAS. — Nuo liepos 1 d. New Yorke įsigalios įstatymas, kuris šalpa gaunančius darbingus vyrus ir moteris vers dirbti miestui. Jei šelpiamasis norės toliau gauti šalpos čekį, jis jo negaus paštu, bet turės ateiti pasiimti jo iš darbo įstaigų. Ši bandys čekių gavėjus pasiūsti į darbus, kurių miestas iki šiol nesugebėdavo dėl lėšų stokos atlikti. Šelpiamieji turės eiti dirbti į ligonines, į miesto mokyklas ir parkus, kuriems trūksta darbo jėgos.

Šelpiamieji, kurie norės toliau gauti čekius, turės atlikti miesto pavestus darbus. Jokios kitos algos jie negaus. Ateidami pasiimti čekių šelpiamieji turės būti pasirengę darbu. Miestas turi 1,195,000 šelpiamųjų. Apskaičiuota, kad apie 60,000 iš to skaičiaus bus paliesti naujo įstatymo. Jei šelpiamasis neateis pasiimti čekio ar jei jis nenorės patarnauti miestui, jo čekiai bus sustabdyti.

Amerikos biznierų sąjunga pažadėjo vyriausybei parūpinti mažiausiai 100,000 darbų iš Vietnamo sugrįžantiems veteranams.

Šiuo metu Europos rinkoje yra: Prancūzija, V. Vokietija, Italija, Olandija, Belgija ir Liuksemburgas. Įėjus Britanijai, į rinką bus priimtos dar Airija, Danija ir Norvegija. Vakarų Europos valstybės tikisi, kad 10-ties valstybių ekonominė sąjunga palaipsniui išsivystys ir į politinę sąjungą — stiprią jėgą, kuri galėtų atsverti Amerikos ir Sovietų Sąjungos dominavimą.

Bolivijoje vėl įtempta padėtis

LA PAZ. — Bolivijoje vėl kilo įtemptas ir buvo paskelbtas karo stovis. Dešinieji karininkai vėl emė planuoti nuversti prezidentą Juan Jose Torres, kuris emė labai artimai bendradarbiauti su kairiomis Bolivijos grupėmis: unių vadais, studentais radikalais ir ūkininkų grupėmis. Jau buvo keli nepavykę bandymai nuversti Torres. Manoma, kad jo pašalinimas sukeltų civilinį karą.

Antradienį pirmą kartą susirinko Liaudies Asamblėja, turinti 221 narį. Jos užduotis bus patarti vyriausybei ir prezidentui. Dešinieji bijo, kad iš įvairių radikalų grupių sudaryta asamblėja ilgainiui ims siekti politinės galios. Gandai apie sukilimą ir kito iš tos asamblėjos, kuri reikalauja ginklų darbininkams ir studentams, kad jie galėtų ginti prezidentą Torres.

Kuba nusileido Maskvos spaudimui

MASKVA. — Sovietų Sąjunga ir Kuba paskelbė bendrą komunikatą po Kubos užsienio reikalų ministerio Raul Roa viešnagės Sovietų Sąjungoje. Iš komunikato sprendžiama, kad abiejų valstybių santykiai pagerėjo.

Kuba vienu metu buvo atšalusi nuo Maskvos, nors jai ir buvo neišvengiamai reikalinga sovietų ekonominė parama. Ideologiniai skirtumai lietė revoliucijas Pietų Amerikos valstybėse. Maskva reikalavo komunistų partijoms eiti pamažu, grupuojantis su tautinėmis partijomis, o Kuba bandė revoliucijas skleisti jėga. Kubai nepavyko Bolivijoje, o Maskvai pavyko Čilėje, kur komunistų partija veikia bendrame liaudies fronte su socialistais ir kitomis kairiomis partijomis. Stebėtojai tvirtina, kad Kuba nusileidusi ir priėmusi Maskvos revoliucinį planą. Komunikate sakoma, kad abi valstybės džiaugiasi pažangiųjų jėgų Pietų Amerikoje daroma pažanga.

COLUMBUS. — Georgetowne jau keturiuos naktys negrai mėto padegamas bombas. Miestas uždraudė pardavinėti degtinę, alų ir amuniciją.

NUODINGOSIOS MEDŪZOS

Virs Atlanto slenka žemai sunkūs ir niūrus, melsvai pilki debesys. Varomai vėjo, jie blasko ant žemės šlapia sniega. Apskritos tingios bangos ugnenoromis ar iš netyčių užbėga ant kranto ir, persivertusios iš lėto, vėl nutolsta. Vandenyne rūstus, pilkai tamsus, kaip rudens dangus. Krantai apsnigtas, o ant jo bangų išmesti lentgaliai, gėlės ir vėtrų nudraskyti nuo krantininių uolų gniūžulai pajudusių algų. Prišartintusi banga išmetė su putomis lyg ryškiai raudoną skarą, kuri išsiskleidusi liko gulėti ant smėlio. Tai negyva "cianea" — didelė medūza šiaurinių jūrų. Matyt, ji nuo vasaros plaukioja blaškoma banga, kurios dabar išmetė ją ant kranto. Gyva cianea neplaukioja arti krantų, tik retkarčiais ją atneša srovė į įlanką. Supama bangų iš tolo ji atrodo kaip didelis išskėstas raudonas lietsargis. Suaugusi cianea yra apie 8-nių pėdų skersmens, o jos čiuptuvai nuo 150 iki 200-tų pėdų ilgio. Jie kaip siūlai nutysę į vandenyno gylį. Jos čiuptuvai mirtingas ginklas. Jais ji gali užmušti didelę menkę, bet mažytės žuvytės plaukioja ir slepiasi joje, kaip žolėse.

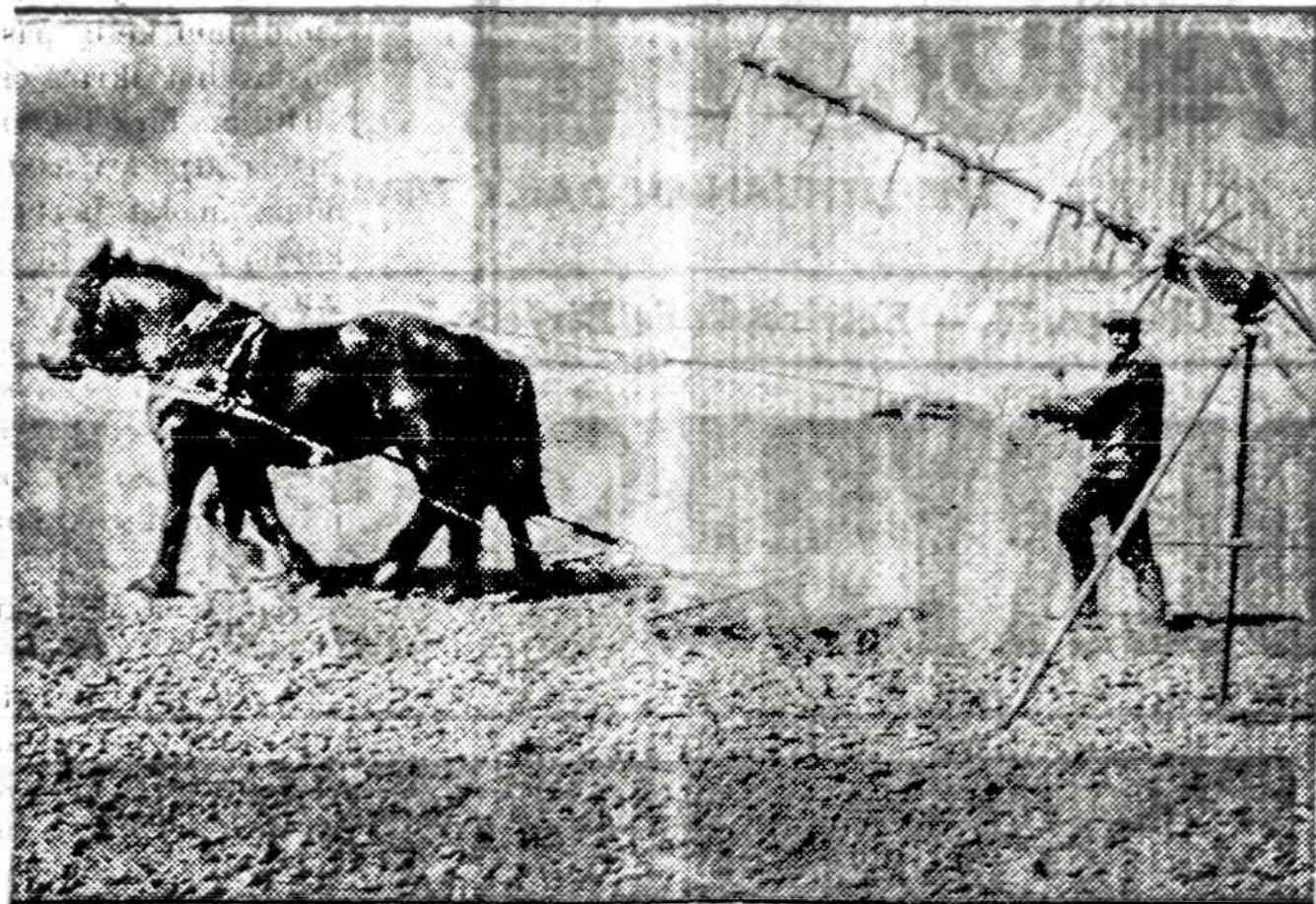
Ziemą gyvų medūzų neužtinkama: jas užmuša šaltis ir žiemos audros. Iš buvusių medūzų lieka tik gniūžulėlis siūlų — jos būsimoji karta, jos vaikai. Rudenį "siūlai", atitrūkę nuo motinos kūno, nusileidžia į vandenyno dugną ne giliau, kaip 200 pėdų ir, prisitvirtinę prie lygaus dugno, praleidžia žiemą ir miršta.

Saulėtas paplūdimis pilnas žmonių. Vėjelis pūsdamas nuo vandenyno pusės, švelniai siūbuoja papirusias krantininių palmių viršūnes. Niekas nepastebi prisitartinčių šviesių būrių... Staiga pasigirsta žmonių spieginimas: tai jūros gyvūnas medūza — "fizalija" įplaukė į besimaudančiųjų tarpą. Fizalija vadinama dar "laiveliu" arba "portugališku karo laivu". Neveltui jos pasirodymas sukėlė paniką: ji pavojinga visiems, nes jos čiuptuvuose esantieji nuodai (panašūs į kobros) paraližuoja nervų sistemą.

Daktaras Charles Lain savo straipsnyje aprašė šiuos gyvūnus, kuriuos studijavo daug metų Miami universitete.

Medūza — fizalija nėra vienas gyvūnas, bet susidaro iš kolonijos atskirų jūros gyvūnų — polipų, gyvenančių drauge. Kiekvienas iš jų turi užduotį ir atlieka atskirą darbą. "Phematofores" gyvūnas sudaro fizalijos būrį. Būrė yra maišo išvaizdos pūslė, pripildyta svajinantiųjų dujų mišinio. Ji kaip plūdė palaiko fizaliją ant vandens, ir vėjo varoma, yra jos susisiekimo priemonė. Prieš nusileidžiant į jai pagedaujančią gylį, fizalija gali išleisti dalį dujų. Tuo ji ir pasinaudoja laukę audros. Fizalijos dažniausiai plaukioja būriais — "flotilėmis". Būrės, lyg perlinės, kaitaliojasi rausvais, melsvais ir raudonais švelniais atspalviais, o būrės paviršius atspindi saulę ir buriniai debesys. Fizalija dažnai vartosi šonais vilgydama bures, kad apsaugotų jas nuo peržiūvimo ir nuo ultravioletinių spindulių.

Po būrė gyvena kitas gyvūnas — nuodingi čiuptuvai, kurie apripina fizalijos "kolonistus" maistu. Fizalijos čiuptuvai atrodo, kaip ilgios eilės stiklinių karoliukų, kuriuos nusileidžia iki 100 pėdų gylio, bet gali juos staiga sutrumpinti iki keleto inčų. Čiuptuvų paviršius padengtas pūslėmis — kapsulėmis nuodų. Kiekvienoje kapsulėje ilgioji ląstelė —



Danijos ūkininkas, senomis priemonėmis dirbą žemę, žvilgčioja į šalia pastatytą naująsias technika — Nato valstybių susijungimo per erdvės satelitą anteną.

"nematocista", kuri susidaro iš plonyčio, kaip siūlas, smailiu galiuku vamzdelio, surangyto spirale. Gyvūnui ar žuvytei (tiksliai kuriomis ji minta) prisilytėjus prie čiuptuvo, nematocistos spyruoklė išštiepiasi, o jos smailuma įsitraukia į kūną. Vamzdeliu iš kapsulės pradeda sunkius nuodus, kurie užmuša auką. Kirtis būna gana smarkus, nes jis praktiškai smogia tik vieną kartą ir ją pavaduoja sekančios... Ant nematocistos vamzdelio esantieji kablukai prilaiko grobį prie čiuptuvų, kurie, suėmę jį, deda į prasižiojusią angą po būrę, kurioje laukia kiti gyvūnai, o jų darbas ryti ir virškinti.

Dr. Lain sako, kad vienos fizalijos nuodai per keletą minučių pajuntamas nepakenciamas skausmas, lyg daugelio bičių įgėlimas, svaigulys, kraujo spaudimas pasidaro žemas, pulsas susilpnėja, kartais paraližuoja žmogų. Čiuptuvų prisilytėjimo vietoje ant kūno lieka raudoni ruožai, kaip ryškūs kirčiai. Kraujo spaudimo pakėlimui ir širdies veikimui įleidžiama "adrenalin", o čiuptuvų kirčių žaizdos perplaukamos alkoholiu. Pusantro ar du mėnesius pagulėjus ligoninėje žmogus pasveiksta.

Miami biologijos laboratorijoje daryti bandymai parodė, kad nuodai ir po fizalijos mirties lieka veiksmingi. Čiuptuvai, suplėšyti ir gabalus, vandenį skalaujami ar užšaldyti, ir po 6-šių metų gelia. Vienok yra dviejų rūšių žuvų, kurios laisvai plaukioja tarp fizalijos čiuptuvų ir, besisilėpdamos juose, neapdriusios nuodingu maistu, mokslininkai dar neištyrė.

Atlante, prie Amerikos krantų, yra medūza "daktilometra" arba "jūros dilgėlė". Vasaros metu jos pasirodo dideliais būriais Sheasapeake įlankoje. Šis

žūsta. Prileidžiama, kad fizalija maistina žuvis savo trupėjusio maisto likučiais. Pasitaiko, kad išdykaukdamas peralkusios žuvytės atsikančios ir galiukus čiuptuvų ar būrės nuo fizalijos. Tyrimai parodė, kad šios rūšies žuvis atsparios nuodams: vienai žuvytei reikalinga 10 kartų didesnis kiekis nuodų, negu kitos rūšies žuvis.

Vėlyvą rudenį fizalijų būriai pasirodo prie pietinių Floridos krantų, kuomet jos būna dar mažytės, vos kviečio grūdo dydžio, bet nuodų jos jau turi čiuptuvuose. Per mėnesį fizalija užauga iki vieno inčo, o iki ankstyvo pavasario galutinai subręsta ir užauga nuo 7-nių iki 10-ties inčų, o čiuptuvai iki 100-tų pėdų ilgio. Plaukdamos Golfstomo srove pavandeniu toli nuo krantų, nuplaukia tolyn į šiaurę iki "Cape Cod" iškyšulio ir net iki Anglijos krantų. Vėjui pasikeitus, jos nunešamos į laigus ir įlankas. Pasitaiko, kad jų ištisus būrius išmeta bangos ant krantų. Užmynus koją ant pusiau apdžiūvusios pūslės, įmai su triukšmu sprogs ta, todėl nepatartina liesti jas ir pavojaus gulėti ar maudytis tokiuose krantiniuose.

Fizalijos turi ir priešų: ilgaspisius vėžlius, kurie maitinasi jomis. Jie užpuola fizalijų būrius ir prakanda jų bures. Nors fizalijos ginasi, kapodamos vėžlius čiuptuvais, bet nepajėgia perkasti jų kieta odą. Kaip jie gali maitintis nuodingu maistu, mokslininkai dar neištyrė.

Atlante, prie Amerikos krantų, yra medūza "daktilometra" arba "jūros dilgėlė". Vasaros metu jos pasirodo dideliais būriais Sheasapeake įlankoje. Šis

Zagariėčių Klubas

Zagariėčių draugiško klubo pusmetinis susirinkimas turėjo įvykti šį sekmadienį, birželio 27 d. Tačiau vietof susirinkimo tą dieną įvykio klubo piknikas Liepos buvusiam daržė, priešais Lietuvių Tautines kapines, 8236 So. Kean Ave. Pradės 12 val. dienos. Šokiams

gyvūnas netaip pavojingas, kaip fizalija, bet patartina ir jo vengti.

Daug pavojingesnė medūza "jūros širšė", gimininga fizalijai, kuri veisiasi šiaurinės Australijos jūros pakraščiuose. Šios medūzos žmogus įgeltas per 10 minučių miršta. Vandenyne — ne žmogaus pasaulis, kuris dar mažai iširtas ir jame gresia iš visų pusių pavojai, ypač narams. Žmogui pavojinga ne tik rykliai ar barakudos, bet ir visai nekalčiai atrodančios būtybės, kaip Aedūzos, koralai, nuodingos žuvis ar vėžiai.

Vertė Z. Dalėnas iš (NRS)

gros Jurgio Joniko orkestras, vakarieni pagerbimui Naujienų darbuotojų Kosto Augusto visokiausių vaišių bei vertingų ir Juozo Šmotelio, Ibrinkta svedovanėlių. Norintieji praleisti smagiai laiką nuoširdžiai pragramai gausiai atsilankyti į Zagariėčių klubo pikniką.

Valdyba su pirmininku Povilu Masilioniu bei pikniko komisija (Julius Klimas, Josephas Masilionis ir Adelė Sankus) su svečių patarnautojais visus atsilankiusius gražiai priims.

Praeitą susirinkimą (gegužės 23) dalyvaujant visai valdybai pirmininkas tvarkingai pravedė. Raštininko Jos. Keturakio protokolais bei kitų valdybos ir pikniko komisijos narių pranešimai buvo priimti. Nutarta paaukoti \$95 isigijimui Vėliavos stiebui Lietuvių Tautinėse kapinėse. Nutarta paimti porą bilių

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

GEROS DOVANOS

šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su dideliais nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00	\$3.00
Minkštais viršeliais tik	\$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūžiai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50	\$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsijuntus čekį arba money order.

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga **ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS**

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų. Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius Vokietijai ir kitas tremties vietas. Knyga pasiūsiame adresuotai, jei pasiūsite čekį arba Money Order tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodys, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kainą yra tik \$3.00, minkšti \$2.50. Knyga jums bus pasiūsta, jei atsisiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

ATEJO BIRŽELIS...

Seniau mus žudė kulkomis, dabar — daina. Prel. J. Kutėngis

Yra ne tas pat, ar lenkti galvas tremtinams, mirusiems kankinių mirtimi Sibiro taigose ir kovoję už laisvę, ar bailiai linkioti budeliams ir paklusti jų agentų agentams bei agitropo talkininkams, apėinanties konfirmacijos priesaikas ir duotus pažadus. Minint baisiojo birželio tremtinus ir protestuojant prieš Sovietų vykdomą genocidą, kviečiame palaikyti prieškomunistinę spaudą ir pirkti leidinius, objektyviai rašančius apie komunizmą, o ne jo propagandą:

Liudas Dovydasas, MES VALDYŠIM RAŠAU! Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikų Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Vytautas Volertas, FRAGOR VYRESNYSIS. Premijuotas romanas, 273 psl., kainą 5 dol. Jame aprašoma kaip bolševikai vakdė ir vargina žmones pavergtoje Lietuvoje.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbių ir tiltų statytojų su sovietais sukelto mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kainą 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJA. Romanas, 408 psl., kainą 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiškose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiai, klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 528 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kainą 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minčių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS (SPŪDZIAI) KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

K. Biefinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ SAJUNGA. Ši knyga įdomi tiek vos paskaitinčiam, tiek intelektualui. 309 psl., \$1.00.

D. Kuraitis, MAGIŠKŲJŲ KILIMŲ Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpūžiai, iliustruoti foto nuotraukomis. 331 psl., \$3.00.

P. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumų neapgauna inturiso ir agitropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Macionas, VINCAS KRIVĖ SAVO LAIKUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdė tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.



Buliai niekada nelaimi prieš matadorus, tačiau kartais jiems pavyksta juos gerokai aplaudyti, kaip šiose nuotraukose matoma Ispanijos garsų matadorą Antonio Ordenez.

Sekmadienį, rugpiūčio 15 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS



įvyks

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS ĮDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISA LAIKĄ GARSUSIS G. JONIKO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIS. KLAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. RUGPIŪČIO 15 D. VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENU PIKNIKĄ.

SPAUDOS PABIROS

(Tėsinys)

("Po mūsų periodinės ir neperiodinės spaudos laukus pasidairius")

"Mes valdysim pasaulį!"

"Generalinė linija. Reikia tik pagalvoti apie šią savoką: mas-tancio, kuriančio, ieškančio žmogaus smegenimis ir paaiškėja individualybę traukianti pa-baisa. Generalinė linija palietė literatūrą, mokslą, teatrą, po-litiką kaip piaušiamoji mašina futbolo aikštės žolę. Generali-nės linijos asmenys papiovė in-dividą, kūrybą, laisvę. Ir čia mi-rė žmogus. Gimė nulis. Nulių vadai žino: kol yra pasaulyje in-dividas — žmogus, tol nulis bus pavojus, taip pat žino, kad ateis sprendžiamas susidūrimas nu-lių ir žmonių dėl vietos po sau-lė..." (37-38 psl.).

Užtat buvusiems nepriklausomoms Lietuvos gyventojams, kai juos užslėgė komunistinės okupacijos našta, visiškai buvo nesuprantama toji "generalinė linija", todėl jie ir "klydo pa-čiuose elementariausiose reika-luose". Ir kurgi čia taip greitai susigaudysis diametriniais pa-sikeitusiose situacijose? Nes: "Buvom prapę galvoti melą esant žmogaus gėda, o bolševikai me-lą laiko pagrindine socializmo kūrimo priemone. Meluok kvai-liui ir protingam, meluok dieną ir naktį, jeig tik tas melas nau-dingas bolševizmui.

Šmeižtas, buvome prapę gal-voti, nekultūringa žmogaus sa-vybė, o bolševikas pareiškė tvir-tai ir aiškiai: šmeižk liaudies priešą, šmeižk neaktinę — de-mokratą, kad jis imtų kovoti,

šmeižk dorą, sąžiningą žmogų, jeigu tas žmogus nenaudingas bolševizmo reikalui.

Buvom prapę galvoti, kad tas vertas baumės, kuris nusikals-ta, o bolševikai persekiojo ir ne-nusikalstąčius, klausdami sa-ve ir auką: "Kodėl jis nenusi-kalsta?... Persekioji ir bausti!" — "Tegu nukentia šimtas ne-kaltų, jeigu už jų jūjų slepiasi vie-nas kaltas".

"Yra pagrindinis skirtumas tarp bolševikinės ir buržuazinės teisės: buržuazinė valstybė tu-ri įrodyti piliečio nusikaltimą, o bolševikinė valstybė pati kal-tina, o kaltinamojo reikalas įro-dyti, kad jis nekaltas.

"Mes kiekvieną akimirka, kiekvienam galim mesti kaltinimą: Esi liau-dies priešas. Tegu įrodo, kad jis ne toks". (Lietuvos TSR vy-riausio prokuroro V. Niunkos pareiškimas).

"Bolševikas niekad neturi ir negali ieškoti geros valios arba išteisinančių įrodymų, nes tik tas geras bolševikas, kuris be atodairos baudžia. Niekas netu-ri klausyti bolševiką, už ką, ko-dėl jis nusikaltusį nubaudė, bet kiekvienas turi klausyti bolševi-ką, už ką, kodėl jis nusikaltė-liu nenubaudė. Nėra didesnio įta-rimo, kaip pasigailėjimas.

"...Politinio švietimo kursuo-se generolas Morozovas, kalbė-damas apie buržuazinę etiką, tą "buržuazinės nuodėmės ir su-puvimui pridengti skraistę", iš-



Kongresmanas EDWARD J. DERWINSKI kalba birželio įvykių minėjime, Čikagoje

kėlė bolševikišką etiką, kurios kartinis akmuo buvęs ir likęs: nepasigailėti prieš... Joks bolševikas dar nebuvo apkaltintas už kovą ir griežtumą, bet tūks-tanciai sunkiai nubaustųjų bolševikų liks amžinai perspėjamu pavyzdžiu visiems minkštaširdžiams ir svyruojantiems... Jei-gu išskyla reikalas žmogų baus-ti, mes neturime svyruoti: kal-tas-nekaltas, ir mūs neturi gai-lėtingumas apakinti, bet mes turime griežtai klausyti: ar bolševizmui naudingiau žmogų lik-vuoti, ar palikti gyvą?" (148-49 psl.).

"Mes buvom prapę turėti savo nuomonę apie žvaigždžių sritį ir bato užkulnio struktūrą. Tai žmogiška ir kūrybiška, nes miręs tas žmogus, kuris negali mastyti ir spręsti. Tarybinis žmogus gali mastyti, bet ir tą tik, apie ką galima ir tyliai. Ta-čiau ir tokiame mastytojui grei-sia nelaimė petyčia ir sapne pra-sitarti savo mintis. Juk tai pa-vojinga ir nenaudinga, todėl ge-riau, jei visai nemastyti... Ge-riausia gyventi Sovietų Sąjun-goje išsiauklėjusiam ar išsi-mokslinusiui, tik klausyti, gir-dėti, bet pačiam negalvojan-t, nesvarstant. Juk viską žino, pasa-ko ir nurodo Politbiuras, vadas, komunistų partija. Visas gyve-nimas eina pagal planą ir gene-ralinę liniją..." (347 psl.).

O toji "generalinė linija" ni-veliuoja žmones, kaip mechanis-

kus robotus, nuo pat jų vaikys-tės. Vieno dalyko, berods, ko-munistai dar neišmokė padary-ti: embrijone esančiam žmo-gaus gemalui įdiegti komunisti-nes idėjas, komunistinį paklus-numą, komunistinę galvosena, neapkantą kitaip mąstantiems ir bolševikišką, Stalino stiliaus bukaprotiškumą ir žiaurumą. Nuostabu: kodėl iki šio laiko Sovietų Sąjungoje dar neatsira-do embrijonų specialistas, kuris, kaip prof. Lisenko augalų ir ja-vų srityje sugalvojęs išauginti tos augalijos pasaulyje iki šiol nebūtų "stebuklų" (ant vieno kvečio stiebo — septynios ar aštuonios varpos, o vyšnios — kaip didžiulės kriaušės! Nesijuo-kime, — tai Lisenkos užmačios, kurioms šventai tikėjo genialu-sis vadas ir žmogžudys — Juo-zapas Stalinas!), pakeistų visą gamtos struktūrą ir gamalų ge-netiką taip, kad žmogiškėji nau-jagimiai būtų be jokių "liau-dies priešų" priemaišų, be jokių bolševikiniam režimui opozici-nių minčių, be jokios savo nuo-monės ir be jokio polinkio nu-krypti nuo "generalinės — ko-munistinės" linijos. Kiek daug bereikalingo triūso būtų sutau-pyta komunistiniam auklėto-jams ir budeliams, kurie šian-dien turi vargti gaudydami "So-vietų Sąjungą ir komunistinę santvarką "šmeižiančius" rašytojus, mokslininkus, meninin-kus ir visokius kitokius opozici-onierius ir grūdami tuos "liau-dies priešus" į beprotnamius.

Veikalo "Mes valdysim pa-saulį" autorius 1940 metų lie-pos mėnesio pabaigoje buvo pa-skirtas svarbiems Lietuvos prieš-mokyklinio amžiaus vaikų auk-lėjimo pareigoms: "priešmoky-klinio auklėjimo" įstaigos virši-

ninku. Jis to darbo imasi visu lietuvišku stropumu ir atsideji-mu. Tačiau jo idealistiniams už-simojimui kelia pastoja "raudo-nosios biurokratijos" ir Lietuvą 1940 m. birželio mėnesį pradė-jusios atplūsti asabos, ir Dovy-dėnui nuolat prisieina vesti at-kaklią kovą su Lietuvos prieau-glio žalotojais. Jis laikosi visa-me kultūringame pasauly prak-tikuojamą priešmokyklinio auk-lėjimo metodu, o rusiškam — bolševikiniam "sinodionui" rū-pi visiškai kitokie auklėjimo bū-dai.

Kaip ir kokių auklėjimo tikslų siekė komunistinė, į okupuotą Lietuvą Rusijos atnešta siste-ma, vaizdžiai parodo savo "in-strukcijose" iš Maskvos 1941 m. vasario mėnesį atsiųsta instruk-torė Nina Lagaciova. "Simpat-inga, apskri NKVD vyr. leite-nanto žmona".

"Tuo metu buvau priešmokyk-linių įstaigų ir vaikų darželių skyriaus viršininku. Vieną die-ną kiek snieguota, išradusi, ūmai į mano kabinetą įgrįvė instruktorė Lagaciova. Greit už-sirekomendavusi, paprašė paro-dyti keletą vaikų darželių. Pa-rodžiau, supažindinau su kelio-mis darželių vedėjomis, kurias rekomendavau instruktorėi, kaip jos pageidaujamas padėjėjas" (359 psl.).

"Bet jau belankant darželius, instruktorė Lagaciova ėmė tei-rautis, kaip vaikų darželiuose, vaikų namuose suorganizuota ži-nių ir informacijų tarnyba.

"Draugė instruktorė kiek nu-stebo, iš manęs negavusi laukto atsakymo. Bet greit pakreipusi kalbą, apgailestavo, kaip toli at-silikę atvauduoti iš kapitalisti-nio jungo jauni sovietiniai kras-tai!"

"Po poros dienų gavau pakvie-timą atvykti į Lietuvos Komju-nimo Centrą. Atvykęs skirtu lai-ku, jau radau beveik visą kom-jaunimo vadovybę. Centro ko-miteto švietimo skyriaus viršininką Zdanavičių ir dar kele-tą įžymesnių partijos ir švieti-mo vadovų. Iš švietimo skyriaus viršininko Zdanavičiaus elgse-nos ir instruktorės Lagaciovos šaltumo supratau, kad visa pir-tis parengta man, keletą kartų apkaltintam už nepakankamą idėjinį rūpestingumą, auklėjan-t bolševizmo viltį — jaunimą, kaip kartą Centro Komiteto sekreto-rius Meškupas viešam švietimo vadovybės posėdyje pareiškė.

"Instruktorė Lagaciova atsi-stojo padaryti pranešimą apie "Didelius trūkumus vaikų auk-lėjimo, ugdant komunistinį bu-drumą ir liaudies priešų sekimą. "Maskva man patikėjo sunkų, bet garbingą uždavinį: sutvar-kyti žinių ir informacijų tarny-bą Lietuvos TSRS Respublikoje, — kalbėjo instruktorė.

"— As atvykau ir radau, kad nė tik kadrai, bet daugelyje at-sakingų postų sėdi liaudies prie-šai. Taip, tai, draugai, baisūs liaudies priešai, — giedote gie-dojo lapės akių moteris, nepa-prastai galvodama ir apie sa-vo grožį. — Koks apšleistas žinių tiekimas! Išivaizduokit, kaip galima pakęsti tokią padėtį! Da-bar dar tebėra dauguma darže-lių, vaikų namų auklėtojų, ne-trauktų į žinių ir informacijų tarnybą, net jos nežino, kas yra toji "žinių ir informacijų tarny-ba". Tai baisu! Jūs jau geriau žinot, bet, man rodos, daug kal-tės tenka primesti ir viršininkui, kuris iki šiolei nesupėjo susidaryti patikimų kadrai, nesu-gebėjo iš liaudies sluoksnių su-ieškoti tokių, kurie visa siela ir kūnu būtų atsidavę liaudies auklėjimo ir gerovės reikalams.

Aš jums, draugai, papasakosiu, kaip suorganizuota žinių ir in-formacijų tarnyba Sovietų Są-jungoje. Ji nėra dar visai tobul-a, bet jau gerai funkcionuoja,

kai kur net pavyzdinčiai...

— Sakysim, Sovietų Sąjungo-je yra jau per dvidešimt su vir-šum metų paruošti kadrai, bet ten kokie rezultatai? Dėl pa-vyzdžio, štai, paimsim tokį at-sitikimą. Gudijoje dar 1939 m. pavasarį viena mokytoja rado mokyklos popiergalių dėžėje gra-žiai išmargintus kiaušinių lukš-tus. Kadangi tai buvo pavasaris, tuoj po Velykų, sumani moky-toja tuojau suprato, kad dar yra reakcinieriška šeima, kuri Ve-lykoms net margučius margina, t. y. laikosi religinių prietarų. Mokytoja stropiai išardė savo mokinius ir pagal dviejų pio-nierių paliudijimus sužinojo, kad tuos lukštus į mokyklą atsinešė Ivanas Anatolius Aliaskinas, devynerių metų mokyns. Žino-ma, kaip priimta ir turi būti, mo-kytoja apie tai pranešė, kur rei-kia: NKVD atitinkamo skyriaus valdininkui. Žinoma, reacionie-riška šeima buvo išvežta į sto-vyklą. Bet ne tai svarbu, drau-gai; jus prašau atkreipti dėme-sį į draugės mokytojos suma-numą ir jos rūpestingumą: kiek-vieną įtartina įvykių privalu sek-ti.

(Buz daugiau)

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINI
DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleksa Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atlikus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicagoan atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištęsti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografi-jos. Duoti dokumentuoti katalikų, socialistų, liaisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištęstos mokyklos, skaityklos, ban-kai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė-tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%

Passbook Savings
All accounts com-pounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000)

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
2 YEAR MATURITY5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board
6245 So. WESTERN AVE.Mrs. PHIL PAKEL, President
TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 3, Sat. 9 to 12:30



FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, stir the ashes, and drowna them again. Crush all smokers dead out.

Please! Only you can prevent forest fires



Raginkite savo apylinke augti - taupykite!



Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMSTaupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:		
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.		
trims mėnesiams	vienam mėnesiui	\$6.00 \$2.00

Užsienio:		
metams	pusei metų	\$22.00 \$12.00
trims mėnesiams	vienam mėnesiui	\$6.00 \$2.00

Užsienio:		
metams	pusei metų	\$22.00 \$12.00
trims mėnesiams	vienam mėnesiui	\$6.00 \$2.00

Kitose JAV vietose:		
metams	pusei metų	\$20.00 \$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kartoja seną 31 metų melą

Komunistinė spauda šiandien kartoja tą patį melą apie Lietuvos nepriklausomybės panaikinimą, kurį prieš 31 metus paleido Sovietų Sąjungos propagandos agentūros. Tais laikais lietuviai komunistai nebuvo toki įžūlus. Jie pakartodavo rusų sufabrikuotą melą, suglaudavo ausis ir tylėdavo. Jie klausydavo, kaip tas sufabrikuotas melas atsilieps. Tuo tarpu šiandien jie jau oficialiai skelbia, kad meluoja kiti. Prieš 31 metus rusų paskelbtas melas šiandien jiems jau yra nesugriauinama teisybė. Jie tiek jau įsidrąsino, kad tuometinę lietuviško gyvenimo tikrovę vadina melu.

St. Jokubka, Vilnyje pakomentavęs Alto ir Vliko paskelbtus atsisaukimus rusų okupacijos sukakties proga, šitaip visą reikalą savo skaitytojams aprašinėja:

"Tikrai gi Lietuvos žmonės patys nuvertė tautininkų (fasistų) režimą ir sukūrė naują vyriausybę. Didėjant karo pavojui iš Hitlerio Vokietijos, Lietuvos seimas nutarė stoti į TSRS. Taigi, Lietuva liuosnoriai stojo Tarybų Sąjungon. Ji nebuvo okupuota". (Vilnis, 1971 m. birželio 23 d., 2 psl.)

Kiekviename Vilnies redaktoriaus Jokubkos sakinyje yra melas. Melavo komunistinė spauda prieš 31 metus, dar su didesniu įžūlumu meluoja Jokubka šiandien. Vieni atveju komunistai tvirtina, kad Lietuvoje nebuvo jokio perversmo, kad vyriausybė legaliai buvo perduota Justui Paleckiiui, o vakarykščioje Vilnyje Jokubka jau pasakoja, apie "tautininkų režimą" nuvertimą. Visi žinome, kad Paleckio kabineto narius parinko Sovietų Sąjungos užsienio vicėkomisaras Dekanozovas, tuo tarpu Jokubka tvirtina, kad "Lietuvos žmonės sukūrė naują vyriausybę."

Paleckio vyriausybė, norėdama išaiškinti Lietuvos santykius su Sovietų Sąjunga, pasiuntė užsienio reikalų ministrą Krėvę - Mickevičių į Maskvą, kad galėtų išsiaiškinti tolimesnius Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos santykius su okupacine sovietų kariuomene ir su Sovietų Sąjunga. Molotovas Krėvei - Mickevičiui pareiškė, kad Lietuva, kaip ir kitos Pabaltijo valstybės turės įsijungti į Sovietų Sąjungą. Molotovas patarė užsienio ministrui jau dabar įsivesti "sovietinę sistemą, kuri ateityje visur viešpataus, visoje Europoje..." Krėvė - Mickevičius, grįžęs į Kauną, papasakojo ministrams apie pasikalbėjimą

su Molotovu, išdėstė rusų pasikesinimą į Lietuvos nepriklausomybę ir atsistatydino. Tuo pačiu metu iš vyriausybės pasitraukė ir Ernestas Galvanauskas.

Jokubka pasakoja apie Lietuvos seimo "nutarimą stoti į TSRS", tuo tarpu tuo metu Lietuvoje jokio seimo nebuvo. Merkio vyriausybė, gavusi Sovietų Sąjungos ultimatumą, nutarė okupantui nespriešinti, o pats Merkys atsistatydino. O Sniečkus, privažiavusių sovietų čekistų padedamas, pradėjo daryti pertvarkymus Lietuvos vidaus gyvenime. Sovietų propagandistai skelbė, kad rusai nesikiš į Lietuvos vidaus gyvenimą, tuo tarpu Sniečkus su Mečiu Gedvila uždarė visas politines Lietuvos partijas ir tuo metu Lietuvoje ėjusius laikraščius. Jie tuojuo pradėjo įtakingesnių Lietuvos visuomenės veikėjų areštus.

Okupantas paskelbė ne rinkimus į Lietuvos seimą, bet į "liaudies seimą", o tai jau visai kitas dalykas. Į Lietuvos seimą kandidatus galėjo statyti kiekviena politinė partija, tuo tarpu į "liaudies seimą" kandidatus galėjo statyti tik komunistų partija. Tuo metu Lietuvos komunistų partija buvo tokia maža, kad ji neturėjo pakankamai narių net "liaudies seimo" sąrašams. Jie buvo priversti į sąrašus įtraukti kelis nekomunistus, kurie vėliau papasakojo, kaip visi tie nutarimai buvo praversti.

1940 metų liepos 14 d. Lietuvoje buvo praversti "rinkimai" ir vadinamą "liaudies seimą". Jokių rinkiminių sąrašų niekas nesudarė. Balsuoti galėjo kiekvienas. Jis galėjo balsuoti tikrai už komunistų parinktą kandidatą, nes kitų kandidatų sąrašuose nebuvo. Komunistai kvietė visus balsuoti. Jie net pabrėžė, kad balsavimas bus atžymėtas kiekvieno balsuotojo pase. Kieno pasas neturės antspaudu, tai tas bus baudžiamas. Didelė krašto gyventojų dauguma taip suktai paruoštus "rinkimus" boikotavo. Dr. Antanas Garmus, "liaudies seimo" narys, liudijo JAV kongreso komitetui, kad tuose "rinkimuose" galėjo dalyvauti nuo 15 iki 16% Lietuvos piliečių. Tuo tarpu sovietų propagandos agentūros paskelbė, kad dalyvavo 95 "balsuotojų" nuosimtis.

Rusai dar daugiau padarė. "Rinkimų" davinius jie Londone paskelbė viena diena anksčiau. Pačioje Lietuvoje okupantas, pastebėjęs, kad nežūrint grąšinimų, "rinkimuose" vis dėlto dalyvavo nepaprastai mažas lietuvių skaičius, "rinkimus" pratęsė dar vienai dienai. Okupantas įsakė visiems okupacinės armijos kariams ir čekistams dalyvauti balsavimuose, bet balsavusių nuosimtis vis dar buvo mažas. Kaune antros "balsavimo" dienos vakare buvo paskelbti tie patys "rinkiminiai daviniai", koki buvo paskelbti Londone pirmos "balsavimo" dienos vakarą. Šie faktai parodo, koki tie "rinkimai" ir koks tas "liaudies seimas" buvo.

Klastotas buvo ir to "liaudies seimo" nutarimas "stoti į TSRS". Klausimas "stoti į TSRS" visai nebuvo minimas rinkiminių kampanijos metu. Didokas "liaudies seimo" narių skaičius tame posėdyje nedalyvavo, tuo tarpu to "seimo" posėdžių salėje buvo didokas skaičius raudonarmiečių ir čekistų. Visi jie balsavo, nors jie nebuvo "išrinkti" ir neturėjo teisės kelti rankų net ir "liaudies seime". Niekas balsų neskaiciavo, bet buvo paskelbta, kad nubalsuota vienbalsiai. Buvo keli balsai prieš "stojimą į TSRS", bet niekas į šį protestą nekreipė dėmesio. Dr. Antanas Garmus ne tik balsavo prieš, bet ir pačiam Dekanozovui pranešė, kad balsuos prieš nepriklausomos Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą. Šiuo klausimu JAV kongrese yra paties Dr. Garmaus paliktas liudijimas, tuo tarpu Jokubka skelbia, kad Lietuva "liuosnoriai stojo Tarybų Sąjungon".

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS PIRMININKO PAREIŠKIMAS

JAV LB Centro Valdybos pirm., p. Vytautui Volertui

Didžiai Gerbiamas Pone Pirmininke,

Jūsų komunikatas spaudoje (Draugas ir Dirva š. m. gegužio 21 d. nr. 39) sukėlė didelį nustebimą ir net abejonę jo tikrumu, kai sakoma: "JAV LB Centro Valdyba yra gavusi kvietimą įsijungti į 1968 m. įsteigtą čekų-slovakų-lenkų-ukrainiečių draugiskumo sąjungą. Ši nauja organizacija siekia glaudaus Rytų Europos kilmės žmonių bendradarbiavimo, lyginant praėjusių nesklaidumų ir jungiantis bendrą darbą prieš komunizmą. Principe JAV LB Centro Valdyba kvietimą įsijungti yra priėmusi ir ryšiniuku yra paskyrusi inž. B. Nainį". Tuo pačiu gavosi reikalo rimtas nerimumas, kai palyginau p. Nainio straipsnį "Tauta ir išsivijai laisvės kovojė" (I Laisvę žurnalas 1970 m. 50 nr.), kuriame jau tarp kita ko sakoma: "Čia tenka priminti, kad jau 10 metų Čikagoje veikia lenkų-ukrainiečių-čekų draugija, į kurią jie siekia įtraukti ir lietuvius". Apie šios tariosios, pagal p. Nainio tvirtinimą, lenkų-ukrainiečių-čekų draugijos buvimą teiravusi pas Čikagos vilniečių ir pas draugiskus lietuviams ukrainiečius. Ir gavosi rezultatas, kad apie tokią tris išsivijai tautybes atstovaujančios organizacijos viešą veikimą niekas nėra pastebėjęs. Todėl gaunasi tik prielaidas, kad tai galėtų būti ne vieša organizacija, susidedanti iš ukrainiečių bendruomenės atskalos ar net raudonųjų grupės, iš lenkų fiktyvinės grupės ir čekų nežinomos organizacijos, nes čia ir šiaip viešame politikos gyvenimo gausiai nesireiškia. Gi lenkiškasis lietuvių-ukrainiečių požiūriu akipėšikumas viešai pasireiškė per 3 gegužio jų konstitucijos minėjimą, kai viešomis kalbomis ir plakatais reikalavo laisvės "savo" Vilniui ir Lvovui, dalyvaujant aukštiems Amerikos valdžios pareigūnams ir apie 50 tūkstančių studentų. O kai ukrainiečių studentai tam akipėšikumui užprotestavo, lenkai ukrainiečių studentus apdaužė ir jų protesto plakatus sutrypė aikštėje.

Čia ir gaunasi aiški nuomonė, kad LB Centro Valdyba pirmoje eilėje turėtų laikyti sau už pareigą apginti tautos garbę — pareikšti griežtą protestą lenkų bendruomenės vadovybei už mūsų tautos įžeidimą, negu tiesiog eiti į miglotos apimtios organizacijos sandėrį, kurio, nors ir netiesiogine prasme, reikštų pripažinimą lenkiškų pretenzijų į mūsų sostinę Vilnių ir į Vilniją. Dabartinės sąlygos, mano supratimu, lietuvių šalia lenko gali žygiuoti tik Pavergtų Tautų savaitės proga. Bet, kaip taisyklė, lenkai tokiuose minėjimuose, kur reiškiamas protestas pavergėjui, savo gausumu nepasizymi.

Be abejo, ir Jums, Pone Pirmininke, yra žinoma, kad politikoje niekad nelošiama atvirom kurtom ir kad Vliko vadovybėje jau senai eina dialogas tarp Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio dėl santykiavimo su lenkais. Kai prieš virš 10 metų mūsų veiksniai buvo pradėję pasitarimus su lenkais dėl kultūrinio bendradarbiavimo, tuojuo lenkų egzilinė vyriausybė Londone išsiuntinėjo laisvojo pasaulio diplomatams memorandumą, kad pasauly nebus taikos tol, kol Vilnius ir Lvovas bus atskirti nuo Lenkijos kamieno. Savaime aišku, tuo ir pasibaigė dar nepradėtas kultūrinis bendradarbiavimas su lenkais. Taip pat ir praeitais metais esu patikėjęs Vliko pirmininką dr. Valiūną, kad visos mūsų tautos gerovei nespriešins ir Rytų Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis santykiavimui su lenkais. Bet tik su tokiais lenkais, kurie turi patikimą svorį išsivijai lenkų gyvenime ir kurie atsisakys imperalistinių siekių kaip į mūsų, taip ir į ukrainiečių žemes.

Būtų tikrai darni išsivijai lietuvių veikla, jei ir LB Centro Valdyba derintų savo politiniusėjimus su Vliko, kaip su išsivijai lietuvių politinio centro, veikla. O sandėrio su lenkais reikalu palaikytų ryšius dar ir su VKLS Centro Valdyba, nes čia yra sutelkta gausi lietuvių lenkų santykių reikalu bibliografija ir tam tikrais keliais surinktos žinios apie lenkų ne viešus pasirošimus.

Reiškiu nuosirdžią pagarbą Kazys Veikutis, CV Pirmininkas

P. S. Į tą pareiškimą Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos administratorius atsakė tokio turinio laišku:

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba

JAV LB Centro Valdybos pirmininko p. V. Volerto pavadamas pranešu, kad Lietuvių Bendruomenės į čekų-slovakų-lenkų-ukrainiečių draugiskumo Sąjungą nėra įsijungusi ir nemano į ją įsijungti, nes neturime žinių kas



Frank Fitzsimmons buvo išrinktas tųsmerių unijos prezidentu, vietoj kalėjime sėdėdavo James Hoffas. Unija turi du milijonus narių. Pirmą kartą tos unijos suvažiavime apsiėmė ir Amerikos prezidentas.

ŽVAIGŽDĖMS SCENOJE

Gerai scenos veiklas yra pirmoji sąjunga gėmėjai teatro pradžiai. Jis išsivijai gėmėjai ir žvaigždės, išsivijai abejonų puošia nuolatinius mėgėjais, kurie drauge su arštais pergyvena scenos burtų žavesį. Arėjant teatro sezonui, jau dabar reikia parinkti veikalus. Naujienose yra gailma gauti naujausius teatrų leidinius:

Antanas Rūkas, VEIKALAI SCENAI. Gražiai išleista, kietas drobes viršelis, 180 psl. knyga. Joje du vaidinimai — "Eupolis ir Dancius", 3 veiksmų linksmas nutikimas, taip pat "Svajonų šalis", 5 veiksmų vaidinimas jauniui ir suaugusiems. Kaina 4 dol. Pulkus leidinys kiekvienam knygos mėgėjui.

Anatolijaus Kairio trys knygos: VIŠČIUKŲ ŪKIS, 3 veiksmų satyrinė komedija, premijuota Čikagos Scenos Darbuotojų Sąj. kietas viršelis, kaina 1.00 dol.

DIAGNOZė, 3 veiksmų komedija iš lietuvių gyvenimo Amerikoje. 150 psl., kaina 1.00 dol.

LAISVĖS MEDIS, 4 v. istorinė pjesė, 120 psl., kaina 1.00 dol.

Tegul šie ir kiti scenos veikalai būna aktyvūs gyvoti esančioms scenos mėgėjų grupėms ir impulsu naujoms ryžtams, kad lietuviškas žodis, pagaliai ir didingai ištartas scenoje, išliktų gyvas Lietuvos aini kalboje ir širdyse.

NAUJIENOS, 1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. 60608

QUEBECAS. — Quebeco premjeras Bourassa pareiškė, kad jo provincija negali priimti pasiūlytų konstitucijos pakeitimų. Jo manymu, Kanados provincijos turi būti savarankiškesnės, mažiau priklausančios nuo federalinės valdžios Ottawoje.

Reiškiu pagarbą M. Vaišnys, G. V. Administratorius

M. GELŽINIS

Ar gali prof. Dr. Ivinskis parašyti bešališką Mažosios Lietuvos istoriją?

1.

Rytprūsių tremtinių organe "Ostpreussensblatt" 1969 m. gruodžio 12 d. buvo įdėtas straipsnis "Der neue Wermke", kuris išsamiai informuoja apie bibliotekos direktoriaus Dr. Wermkės kuriamą "Rytprūsių ir Vakarų Prūsų istorijos bibliografiją" (Bibliographie der Geschichte von Ost — und Westpreussen). Iki šiol jos yra išleisti 6 tomai, kurie registruoja 42,442 leidinius — knygas ir straipsnius, bylojančius apie Rytprūsius ir Vakarų Prūsus.

Ketvirtasis, penktasis ir šeštasis šios bibliografijos tomų apima po 5 metus. Ketvirtasis tomas liečia 1952 — 56 metus ir parodo 4053 leidinius, penktasis rikiuoja 1957 — 61 metų medžiagą ir žymi 4968 titulus ir naujai išleistas šeštasis tomas — 1962 iki 66 metus su 5609 įrašais.

Straipsnio autorius skundžiasi, kad didėjantis leidinių skaičius neparodas didėjančio vokiečių tautos domėjimosi Rytų ir Vakarų Prūsais. Iš kitos pusės ypatingai augas kaip tik svetimų, pirmoje eilėje lenkų kalba rašinių skaičius. Taip iš 46 leidinių apie Grudziądz (Graudenz), tik 11 tėra vokiški, iš 94 apie Torunę tik 10 vokiški, iš 33 apie Olsztyną (Allenstein) tik

6 vokiški, ir iš 32 leidinių apie Olsztyną vaivadiją nebėra nei vieno vokiečių kalba.

1. LENKISKI PRŪSAI?

Lenkiškieji istorijos tyrinėtojai ypatingai rausiasi po medžiagą, kuri turi bent kokio nors ryšio su ta Prūsų praeitimi, kuomet Lenkijos karaliai buvo Prūsijos leno ponais (1466 — 1660) ir buvo ją "paskolinę" Hohencolernų kunigaikštėms. Visa lenkų naujai kuriamoji istorinė ir teisinė literatūra parodo, kad ji stengiasi išmoninti lenkų tautai Prūsijos "priklausomumą" Lenkijai. Tam priešingai, maskoliai tokių siekių neparodo. Jie neturi jokio ryšio su Prūsijos praeitimi ir, tur būt, patys gerai supranta, kad jų 1945 m. Rytprūsių, t. y. Mažosios Lietuvos okupacija yra staiga posūkiu nauja pradžia. Iš 178 rašinių, liečiančių Karaliaučius, tik 4 tėra rusiški, kurių visi byloja apie kovas dėl paties miesto. Prie jų dar reikia pridėti vieną lietuvišką (t. y. Pakarklio "Prūsijos Valdžios Gromatos, Pagraudenimai ir Apakymai Lietuviams Valtiečiams", Vilnius, 1960, 667 pusl.) ir du lenkiškus leidinius skelbiančius senus dokumentus. Nors maskoliai gerbia "pažangaus" filosofo Kanto kapą, tačiau apie patį Kantą jie neparasė jokio rašinio. Visai kitokia yra lenkų laikysena dėl Koperniko. Iš 68 veikalų apie šią astronomą, 50 yra lenkų parašyti, kurių visi stengiasi įrodyti, kad Kopernikas buvo lenkiškos kilmės. Bet priešingai — lietuvių domėjimasis Klaipėda tėra menkas. Iš 30 titulų apie Klaipėdą, tik pen-

ki tėra lietuvių kalba. ("Dagegen ist das literarische Interesse der Litauer an Memel gering. Von 30 Titeln sind nur 5 litauisch").

2. AR BEREIKIA BUDETI DEL KLAIPĖDOS?

Kuomet po antrojo pasaulinio karo Klaipėda vėl grįžo prie Lietuvos, tiek pavergtos Lietuvos, tiek tremties lietuvių pasidavė nuomonei, kad Klaipėdos klausimas yra galutinai išspręstas ir Klaipėda vėl tapo Lietuvos dalimi.

Visai kitos nuomonės yra vokiečiai. Jie, nors ir Klaipėdą de facto praradę, plunksna ir knygomis veda įnirtingą kovą dėl jos vokiškos ateities. Moksliniais istoriniais veikalais, teismo ekspertizėmis ir daktarinių disertacijomis jie stengiasi įrodyti, kad

- 1) 1939 m. kovo 22 d. Lietuvos vyriausybė grąžino Klaipėdą Vokietijai savo, t. y. Lietuvos gera valia ir Trečiojo Reicho pareigūnai nedarė jokio spaudimo Lietuvai;
- 2) Klaipėdos 1945 m. prijungimas prie sovietinės Lietuvos prieštarauja tarptautinei teisei;
- 3) Klaipėdos 1945 m. prijungimas prie Lietuvos yra niekingas ir
- 4) jei Klaipėdos srityje kada nors būtų teritorinių permainingų, Klaipėda galintų grįžti tik prie Vokietijos.

Štai trys pavyzdžiai: Helmut Heckeris teismo ekspertizėje "Deutschland, Litauen und das Memelgebiet", paskelbtoje Jahrbuch d. Albertus

Universität, 1955, tomas VI, p. 228 — 256 kanzliai dėsto viršuje minėtas tezes.

Dr. Hans Hopf rašinyje "Auswirkungen des Verhältnisses Litauens zu seinen Nachbarn auf das Memelgebiet. Zur Vorgeschichte des deutsch — litauischen Staatsvertrages vom 22 März 1939. (Kaip atsiliepi Lietuvos santykiai su kaimynais į Klaipėdos problemą. 1939 m. kovo 22 d. valstybių sutarties įvedamoji istorija.), padėtame Jahrbuch der Albertus Universität, 1962, tomas XII, p. 235 — 270, dėsto, kad Lietuva grąžinusi Klaipėdą visiškai savo gera valia.

Buvęs vokiečių užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretorius Otto Meissner knygoje "Staatssekretär unter Ebert — Hindenburg — Hitler. Der Schicksalsweg des deutschen Volkes von 1918 — 1945, wie ich ihn erlebte" (Valstybės sekretorius Ebert — Hindenburg — Hitlerio laikais. Vokiečių tautos nuo 1918 iki 1945 likimo keliais.), puslapyje 483 — 84 rašo:

"Unter dem Eindruck der Eingliederung von Böhmen und Mähren trug die litauische Regierung der gegebenen Sachlage dadurch Rechnung, dass ihr Aussemmenister am 20. März 1939 der Reichsregierung die Rückübertragung des Memellandes an Deutschland von sich aus vorschlug, um dadurch "einen Beitrag zur Befriedung Nordosteuropas zu geben". Am 22. März 1939 wurde in Berlin der Rückgabevertrag abgeschlossen, der Litauen in Memel eine Freihafenzone einräumte und einen beiderseitigen Nichtangriffspakt ent-

hielt. Da es sich hier zweifellos um die Wiedergutmachung eines im Jahre 1923 Deutschland angetanen Unrechts handelte, wurde dieser Vertrag weder von den Westmächten noch von der Sowjetunion beanstandet".

(Bohemijos ir Moravijos įjungimo paveikta, Lietuvos vyriausybė suprato esamą padėtį ir jos užsienio reikalų ministeris 1939 m. kovo 20 d. pasiūlė iš sąvės Reicho vyriausybei grąžinti Klaipėdos kraštą Vokietijai ir tokiu būdu "padaryti įnašą į šiaurės rytų Europos taiką". Grąžinimo sutartis buvo 1939 m. kovo 22 d. Berlyne pasirašyta. Lietuva gavo laisvą zoną uoste ir abi pusės pasidavė nepulti viena kitos. Kadangi tai, be abejo, buvo 1923 metais Vokietijai padarytos skriaudos atpildas, todėl nei Vakarų valstybės nei Sovietų Sąjunga dėl tos sutarties neprotestavo.)

Be šių trijų pavyzdžių yra eilė daktarinių disertacijų, kurių vienos dėsto, kad Lietuva grąžino Klaipėdą Vokietijai "iš sąvės", o kitos įtaigoja, kad tik Vokietija esanti vienintelė teisėta Klaipėdos reikalaujoja.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS" Jos visad rašo TEISYBE

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-4446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-0012

Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Irečiai, ir šeštadieniais, ofisai uždaryti.
Rez.: 3241 WEST 60th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5949
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Išimtiniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais 1-5, treč.
ir šeštadieniais, tikrai susitarus.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Knappe Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti 3-0001.

Dr. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais, uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso telefonai: ME 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį,
nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonai: GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8; Šeštadieniais 9-1.
2850 WEST 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

SKAITYK KASDIEN

NAUJIENAS

LIETUVIŲ BAIPPI PERKA ir parduoda
ir prekes sužino tikrai per

NAUJIENAS

PIETŲ VIETNAME VAIKAS RENKA PLAČIAPUSIUS AUGALUS, kurie auga prie
upės kranto. Tie lapai naudojami maistui.

MAO IR VIŠČIUKAI

Raudonos Kinijos meteorolo-
gai išaiškino, kad tiksliai atspė-
ti orą geriausiai padeda Mao
Tsetungo mintys ir viščiukai.
Mao Mintyse yra parašyta, kad
"kiekvienas daiktas bejudėda-
mas turi santykį ir poveikį
daiktams aplinkui save". Viščiuk-
ai tarsi įrodė praktikoje. Ka-
da viščiukai voliojasi dulkėse ir
kaip jie jose voliojasi, pagal tai
galima atspėti koks bus oras,
oro temperatūra ir debesų su-
siformavimas, skelbia Naujosios
Kinijos žinių agentūra. Kai viš-
čiukai dulkėse išsivolioja — po
to palijo, su sąlyga jei dauses
buvo tam tinkamų debesų for-
macijų.

GRADINSKAS

NEBEKENTEK
KARŠČIU:
SIANDIEN
GALI GAUTI VESINTUVĄ
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEMlock 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONĖS I LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

Jeigu šiais 1971 metais rengiatės
važiuoti i Lietuvą arba iškviesti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsisakyti vietas, nes vėliau
jų tikrai pritrūks.

Vladas Rasčiauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones i Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Pirmosios dvi jau pilnos, bet liepos 6,
19, 26 ir rugpjūčio 9 d. ekskursijose
dar yra kelios laisvos vietos, bet joms
reikia skubiai registruotis. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės i

WALTER RASK - RASČIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643

Tel. 238-9787-8

SKAITYK PATS IR PARAGIN

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS



Jauna mergaitė Romos gatvėje, stai-
giam lietuvi užėjus, galva pridengė gi-
taro dežę.

ISVAŽIAVIMAS SUSIVENIUMO KUOPOS

Flat Rock, Ohio, SLA 152 kuopos
metinis išvažiavimas, ren-
giamas šį sekmadienį, birželio
27 d., prasidės 12:00 val. Kaip
ir kiekvienais metais, susivieni-
jimo išvažiavimas bus įdomus ir
malonus, nes kuopos valdyba ir
šeimininkės pasiruošė visus
kuopos narius ir svečius šioje
išskiloje skaniai, socialiai pavaišin-
ti. Čia dar tenka priminti, kad
išvažiavimo vieta yra netoli už
Flat Rock miestelio, šalia Tele-
graph Road, vadinasi Karoway
Hall.

Lengva pasiekti važiuojant
Telegraph Road i Toledo pusę
arba galima važiuoti greitkelio
75th, tik nepamiršti, kad reikia
ant West Road išsiskirti, o pas-
čiau sekti Telegraph Road, suk-
ti kairėn ir neužligo privažiuo-
sit mūsų išvažiavimo vietą Kar-
oway Hall.

SLA 152 Kuopos Valdyba

VINELAND. — Vienas N.
Jersey 20 metų jaunuolis buvo
nužudytas dviejų jo draugų
"Setono kulto" apeigose. Jis pats
prašęs nužudomas, nes tikėjęs,
kad po smurto mirties jis gaus
vadovauti 40-čiai demonų ar vel-
nių grupių. Draugai suvystė jo
kojas ir rankas ir įmetė jį i prū-
dą, kur jis nuskendo.

McCrea. — Louisianai už-
draudus didelį Rock muzikos
koncertą, i vietą vien suva-
žio tūkstančiai ilgaplaukių
jaunuolių. Teismas dar spren-
džia klausimą, ar leisti koncer-
tui įvykti.



Pietų Vietname vaikas renka plačiapusius augalus, kurie auga prie
upės kranto. Tie lapai naudojami maistui.

KRISTOBALIS JUKAS

Vienas Čekoslovakijos pilietis
atėjo i policijos nuovadą ir pa-
sisakė norįs raportuoti, kad du
kareiviai šveicarai jam pavogė
sovietiską laikrodėlį.

"Draugas, turbūt norėjote pa-
sakyti, kad du sovietiški karei-
viai pavogė šveicariską laikro-
dėlį? paklausė dežurujantis mi-
licininkas.

"Ponas draugas pats pasakei,
ne aš!" apsidžiaugė čekas pili-
tis.

• Nedera laivą priristi vienu
inkaru ir gyvenimą surišti su
viena viltimi. (Sokratas)

• Ramybė tai nuodas nenuo-
ramoms. (Sicilijos priežodis)

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— Zagarietų Klubo piknikas įvyks
birželio 27 d., Kay's sode (buvusiame
Lepos), 82nd ir Kean Ave. Pradžią
12 val. Sodams gros G. Jonko or-
kestras. Kviečiam visus narius ir
svečius atsilankyti i linksmai pra-
leisti laiką su Zagarietiais.
A. Sankus

— Tauragės Klubo pusmetinis na-
rių susirinkimas įvyks birželio 27
dieną 2 val. popiet, Hollywood sve-
tainėje, 2417 W. 43rd St. Nariai
kviečiami atsilankyti.
Klubo Valdyba

— Chicago's Lietuvių Suvalkiečių
Draugijos pusmetinis susirinkimas
įvyks penktadienį, birželio-June 25
d. Hollywood Inn svetainėje. 2417
W. 43rd St. Pradžią 8 v. v. Nariai
prašomi atvykti, nes yra visokių rei-
kalų aptarti. Po šio susirinkimo bus
du mėnesiai atostogų.
Eugenija Strungys, Nut. Rašt.

A. A.

KAROLIUI PETERIUI

netikėtai išsiskyrus iš mūsų tarpo, velionies našlei, dukroms
su jų šeimonis, sūnui ir kitiems artimiesiems gilią užuo-
jautą reiškia ir kartu išgyvena

Sommer Maca kompanijos lietuviai bendradarbiai:

L. Jablonskis, J. Kijauskas, K. Martinkus,
A. Maskoliūnas, E. Litvinas, J. Nalis, E. Skopas,
V. Shaltis, J. Šlajus, A. Radvila, J. Stumbrys,
J. Vaičiūnas, A. Varnauskas

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1971 m. birželio
mėn. 22 dieną, 7:00 val. ryto staigiai mirė

A. A.

KAROLIS PETERIS

6356 So. Washenaw Ave., Chicago, Ill.

Gimęs Lietuvoje, Marijampolėje. Amerikoje išgyveno 22 metus.
Kūnas pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Av.
Laidotuvis įvyks penktadienį, birželio 25 d., iš kolyčios 10:00 v.
ryto bus atlydėtas i Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje
įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydė-
tas i Lietuvių Sv. Kazimiero kapines.
Paliko nuliūdę: žmona Sofija (Bagavičiūtė), sūnus Vytautas, duk-
tė Sigita Tomczuk, vyras Zygmuntas, duklė Regina Vitello, vyras Ro-
bert, 4 anūkai ir sesuo Lyda Peteris.

Lietuvoje liko 6 švogerkos.
Vietoje gėlių prašoma aukoti Jezuitų Jaunimo Centrai arba Lie-
tuvų Fondui.
Visi a. a. Karolio Peterio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai
kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą
ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
žmona, sūnus, dukterys, anūkai, sesuo.
Laid. Direkt. Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600

A. A.

PAULINA SIMONAITIS

Pagal tėvus Trunca, Pagal 1-mą vyrą Atkočiūnienė

Mirė 1971 m. birželio 21 d., 7:20 val. vakaro. Gimusi Lietuvoje,
Daugų valsč. Pavartinų kaime. Amerikoje išgyveno 56 metus.
Paliko nuliūdę: vyras Stasys, sūnus Bruno Atkins, marti Beatrice,
sūnenas Juozapas Atkai, jo žmona Marge, pusseserės duklė Adelė Sa-
vick, jos duklė Eleonora Kacy ir daug kitų giminių ir draugų Lietu-
voje ir Amerikoje.

Priklaušė SLA 301 kuopai.
Trečiadienį, 6:30 val. vakaro kūnas bus pašarvotas Vance koply-
čioje, 1424 So. 50th Ave., Cicero.

Gėlių prašoma nesiusti.
Penktadienį, birželio 25 d. 8:30 val. ryto bus lydima iš koplyčios
i Sv. Antano parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidėja-
ma Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Paulina Simonaitis giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jai paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, sūnus, giminės.
Laid. Direkt. Jeane Vance. Tel. 652-5245



ANNA V. KAUPAS

(Ežerskytė)

Gyv. 832 Warner Ave., Lemont, Ill.

Anksčiau gyveno Lockport ir Cicero, Ill.

Mirė 1971 m. birželio 23 d., 5:00 val. ryto, sulaukusi 73 metų
amžiaus.

Paliko nuliūdę: vyras August, sūnus Henry A. Shway ir jo žmona,
gyv. Valparaiso, Indiana, duklė Cecelia U. Cizek, anūkas Davis J.
Cizek, sesuo Victoria Pieracinni, švogerkas Mathias Kaupas ir kiti gi-
minės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Gerharz koplyčioje, 501 State St., Lemont, Ill.
Ketvirtadienį nuo 7:00 iki 10:00 val. vakaro, penktadienį nuo
2:00 iki 5:00 val. p. p. ir nuo 7:00 iki 10:00 val. vak. yra lankymo va-
landos.

Šeštadienį, birželio 26 dieną 10:00 val. ryto bus lydima iš ko-
plyčios i Sv. Alphonsus parapijos bažnyčią, Lemont, Ill., o po gedu-
lingų pamaldų bus laidojama šeimos sklype.

Visi a. a. Anna V. Kaupas giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, sūnus, duklė, anūkas, sesuo, švogerkas.
Laidotuvių Direktorius Gerharz. Tel. 257-2123.



REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOS"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS TIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VIrginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Phone: YARds 7-1911

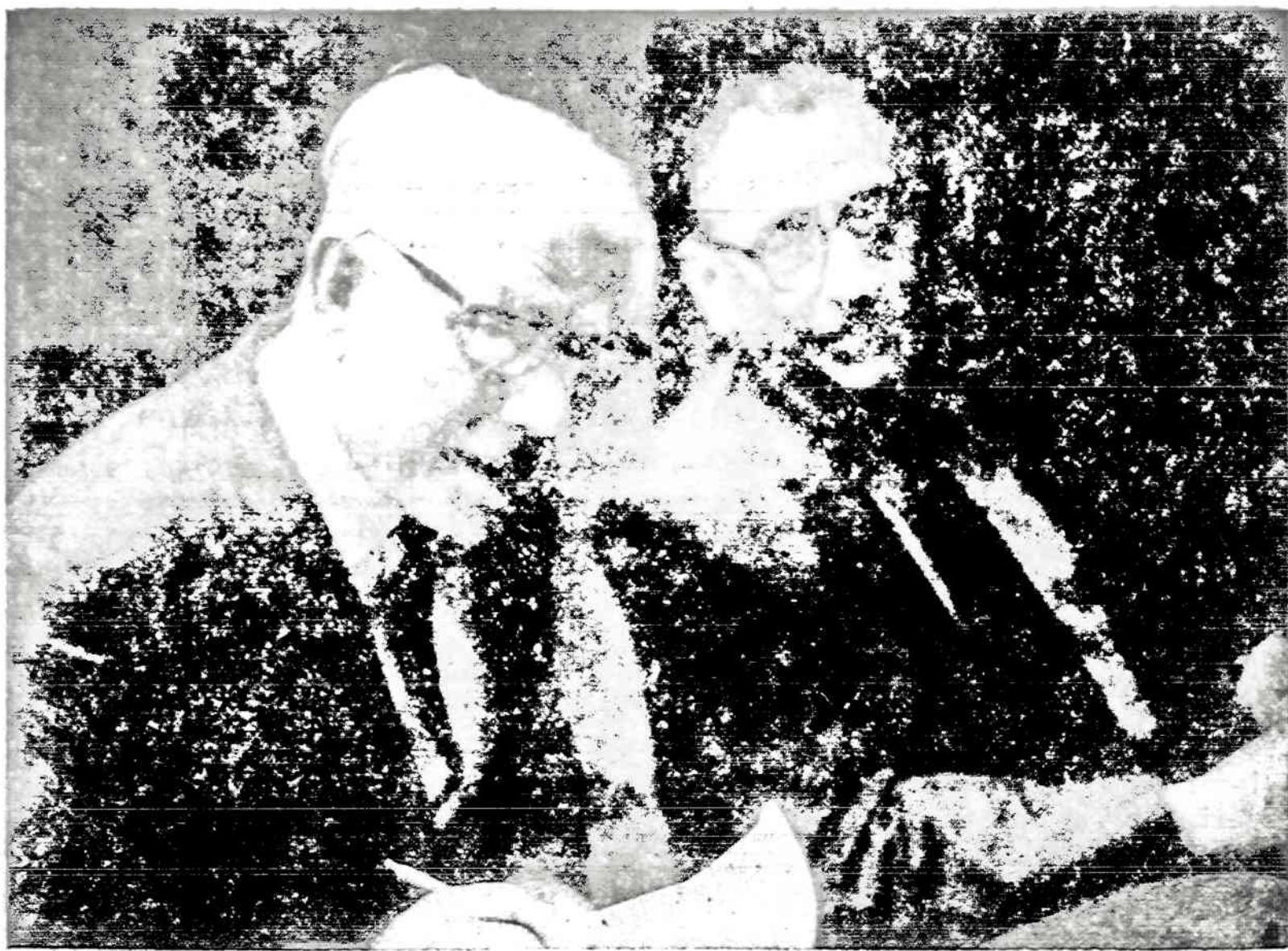
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST.

Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois



IV Dainų šventės Vykd. Kom. vicepirm. J. Paštukas (dešinėje), ir žurn. Jurgis Janušaitis posėdžio metu birželio 14 d. Dainų šventės būstinėje 6643 So. Maplewood Ave., Chicagoje. Janušaitis daug širdies ir darbo įveda aprašydamas kiekvieną chorą spaudoje.

Nuotrauka V. Noreikos

BALFO PIKNIKAS

Karštas, tvankus oras. Įvairių smulkių organizacijų piknikai bei įvairios išvykos ar iškylos šių metų birželio mėn. 20 d. Willow Springs vietovėje. Bučo daržė, palyginus su kitais metais, įvykusiame Balfio piknike

gegužinėje, žmonių skaičius buvo daug mažesnis. Be to, apie 4 val. p. p. užėjus smarkus lietus piknikautojus visai išvaikė. Matėsi dar keliolika automobilių važiuojančių pakenkta, bet lietui užėjus, apsisukę grįžo atgal.

Gaila, kad šiais metais ir gamta nebuvo lietuviams palanki.

Stasys Juškėnas

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Vėjas nuvertė iškabą

Pirmadienį Čikagoje buvo keli kvartalai miesto centre, nes sekmadienio vėjai nulaužė milžinišką reklamę iškabą, stovėjusią ant 20 aukštų namo 624 S. Michigan ave. Iškaba su savo plieniniais rėmais svėrė 20 tonų. Policija uždarė Balbo ir Harrison gatves, nes kiekvieno momento iškaba galėjo kristi ant judrios gatvės ir sužeisti žmones. Iškabą pastatė žmonė White Way Sign turėjo tą iškabą supaustyti gabalais ir saugiai ją nuleisti.

Antradienį didžiulis judomas kranas keltuvas bandė iškabą nuleisti, tačiau lynas nutrūko ir iškaba krito į gatvę. Niekas nebuvo sužeistas, sušaldytas šaligatvis.

Naujai paskirsto balsavimo rajonus

Springfieldo legislatura, kuriai beliko 9 dienos šioje sesijoje, pradėjo svarstyti vieną svarbiausių klausimų — balsavimo rajonų paskirstymą, kuris turi būti vykdomas kas 10 metų, pagal gyventojų surašymo rezultatus. Abi partijos turi sudariusios savo planus. Respublikonai norėtų sumažinti Čikagos rajonų skaičių, nes sumažėjo miesto gyventojų skaičius. Respublikonų plane du Čikagos miesto rajonai būtų sujungti su respublikonų dominuojamais priemiesčiais. Čikagos rajonų beliktų 19 vietoj dabar turimų 21.

Tektų pakeisti ir 24 kongreso rinkimų rajonus, tačiau demokratų partija turi savo planą, kuris numato išlaikyti visus 21 legislaturų rajonų ir 9 kongreso rajonus.

TRUMPAI

— Ilgai sirgusi Ciceroje mirė Paulina Simonaitis, SLA 301 kuopos narė. Ji bus pašarvota Vance koplyčioje. SLA nariai turėtų su velione atsisveikinti.

— Gydytojas, patikrinęs Kazio P. Deveikio sveikatą, rado jį sveiką ir stiprų. Deveikis apsidžiaugė tokiomis gydytojo išvadomis ir skundžiasi, kad jo koja vis dėlto netvarko, kiek pavaiškščiojus, ir tuojau pavargsta.

— Iš okupuotos Lietuvos grįžusieji pasakoja, kad iš Vilniaus į kolchozus išleidžia tik tai Leninio medalikėliais apsi-

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

PRODUCTION WORKERS
MEAT CUTTERS • LABORERS • MACHINE OPERATORS
DAY AND NIGHT SHIFTS

We need people to learn various jobs, which we have open. No previous experience needed. All you need is a sincere interest in a job that gives you Top Pay in a position that will always provide for your family.

OUR BENEFITS INCLUDE:

- TOP SALARY
- PAID HOLIDAYS
- VACATION
- TUITION REFUND
- SHIFT PREMIUM
- PRODUCT DISCOUNTS
- COMPLETE INSURANCE PLAN

If you are not a citizen bring your visa

APPLY THURSDAY, 9 TO 4
PETER ECKRICH
3750 SO. LITUANICA AVE.
An Equal Opportunity Employer

karsčiusius, tuo tarpu didelių daugumai neleidžia išvažiuoti. Jie turi tenkintis Vilniun atvežti giminų pasikalbėjimais.

— Dainininkas Algirdas Braza, guli šv. Kryžiaus ligoninėje kur jam buvo padaryta sunki ir sudėtinga operacija.

— Artistas Bronius Macevičius išvežtas į Presbyterian St. Lukes ligoninę.

— Jonas Montvilas, buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministerijos patarėjas, guli šv. Kryžiaus ligoninėje. Jo plaučiai pradėjo negaluoti.

— Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovė naujai išrinktoji centro valdyba pasiskirstė pareigomis: Prof. Stasys Dirmanas — pirmininkas, Karolis Daubavičius — vicepirm. (vidaus reikalams), Jonas Gaizutis — vicepirm. (užsienio reikalams), Jonas Sveda — vicepir. (kultūros reikalams), Edmundas Vengianskas — sekretorius, Jonas Tapulionis — išdininkas, Kazys Oželis — narys kultūros reikalams, Albinas Repšys — narys ūkio reikalams.

— Salomėja Endrijonienė vadovauja IV-sios Dainų šventės choristų globos komisijai. Tradiciniai tokių švenčių dalyvių generalinės repetitijos metu pavaišindavo Chicago Savings & Loan bendrovės direktorių tarybos pirm. John Pakel. Jam staiga ir netikėtai mirus, šias garbingas mecenato pareigas ir įsipareigojimus atlieks bendrovės prez. Philomena D. Pakel, kuriai lietuviški reikalai yra gerai žinomi ir gerai suprantami. Bendri priešpiečiai tampa vaizdingu įrodymu visų lietuvių tarpusavio solidarumo bendrose pastangose ir darbuose, taip pat yra lietuviškų vaivšingumo tradicijų palaikymas.

— Lucy Norvilaitė ir Paula Stasiūnaitė, De Paul universiteto ir Sarmo kolegijos studentės, gavo šiemetinės Chicago Lietuvos Moterų klubo stipen-

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

EXECUTIVE SECRETARY
New modern office. Typing and shorthand ability. Benefits.
GRAY MACHINERY CO., INC.
Wheeling, Illinois
537-7700

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

TASTEE FREEZ
Plus stock. Southwest side.
\$18,500 cash.
581-1126
9 A. M. to 1 P. M. and
9 P. M. to 10 P. M.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas su apšildymu suaugusiems Brighton Parke. Skambinti po 6 val. vak. Tel. 376-6305

dijas. To klubo suruoštas tradicinis Gintaro balius debiutantiems, tikslu kelti lietuvių bei lietuvišką kultūrą taip pat telkti lietas minimoms kasmetinėms stipendijoms, gražiai praėjo dalyvaujant ir praeitų metų debiutantams. Klubas sekmingai veikia 48 metus ir turi 75 nars. Klubu suruoštas balius buvo paminėtas amerikiečių spaudoje, aprašyme įterpiant daugelį išsireikimų lietuvių kalba.

— Gintaro vasarvietėje, Union Pier, Mich. šį savaitgalį bus Lietuvių inžinierių ir architektų s-gos Chicago skyriaus išvyka. Vasarvietės savininkai yra Viktorija ir Algirdas Karaičiai.

— Frank Benzin, Delavan, Wis., lankosi Chicagoje savo brolio Walterio gimtadienio proga. Jie abu dalyvauja Amerikos legiono lietuviškų postų veikloje. Frank aplanko ir palaiko ryšius su apylinkėje esančiais lietuviams, kurių daugelis turi vasarvietes ir nuosavybes. Vieną iš didžiausių motelių prie gražaus Genevos ežero turi Walterio žmonos Onos sesuo.

— Būkime pareigingi ir bilietus į IV Dainų šventę, kuri įvyks liepos 4 d. Chicagoje. Žinok, kad tavo dalyvavimas jauniesiems dainininkams atneš džiaugsmą, o suaugusiųjų dainos — Tave nuėsi į senąją tėvynę — Lietuvą. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629, tel. PRospect 8-4585. International Amphitheater salė yra vėsinama (air conditioned).

— Ar jau įsigijai bilietą į IV Dainų šventę, kuri įvyks liepos 4 d. Chicagoje. Žinok, kad tavo dalyvavimas jauniesiems dainininkams atneš džiaugsmą, o suaugusiųjų dainos — Tave nuėsi į senąją tėvynę — Lietuvą. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629, tel. PR 8-4585. International Amphitheater salė yra vėsinama (air conditioned).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE SI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATOS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

DAŽAU NAMUS IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.
Pilna aprauda.

L. RUDIS Tel. CL 4-1050

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisyimas

2446 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŲRA:

Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.

Petrolis išsimokėjimo sąlygos.

J. BACEVICIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna aprauda

ZEMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WILBROOK 5-8063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapalis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm-Farmers-Casualty Company

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

EVERY LITTER BIT HURTS YOU

Litter doesn't throw itself away; litter doesn't just happen. People cause it—and only people can prevent it. "People" means you. Keep America Beautiful.

Dr. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujiene" už \$5.00, užsakant pastu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrasta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

BRIGHTON

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME
LOANS



INSURED
SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigūs ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209



Aktoriai ir dainininkai Lisa Minnelli ir Joel Grey naujai gamina filmą "Cabaret".